

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	24 februari 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-2335	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	82404247	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UWBRIEF VAN	13 december 2021	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Kaart plangebied 3: Kaart leefgebied 4: Voorgestelde maatregelen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Park vliegbasis Soesterberg

Op 13 december 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Ecogroen B.V. namens Stichting Het Utrechts Landschap, voor de locatie Park vliegbasis Soesterberg, Verlengde Paltzerweg 1 Soest (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-2335.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹:

- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede lid en vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de zandhagedis;
- ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen en opzettelijk beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de hazelworm

voor de periode van 1 maart 2022 tot en met 1 maart 2025.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het plaatsen van twee munitiebunkers binnen het plangebied. Het terrein bestaat uit een grasland omringd door een grondwal, gelegen aan een zandpad. De voorgenomen werkzaamheden die van invloed kunnen zijn op de beschermde soorten omvatten het maaien/snoeien van begroeiing binnen de grondwallen, het machinaal uitgraven van een cunet van ongeveer 100 cm in het centrale grasveld (binnen de grondwallen) en het plaatsen van twee bunkers met zwaar materiaal zoals een dieplader en een hijskraan. Er worden bij het project geen bomen gekapt en de grondwallen blijven intact. Een kaart van het plangebied is opgenomen in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor wat betreft de zandhagedis (*Lacerta agilis*) en van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, eerste lid, onder a en b, van de wet voor wat betreft de hazelworm (*Anguis fragilis*). U vraagt de ontheffing aan voor de periode van 1 maart 2022 tot en met 1 maart 2025

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

III. Procedure

Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens het bepaalde in hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Op 14 februari 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De zandhagedis is beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

De hazelworm is beschermd op grond van artikel 3.10 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de zandhagedis en hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Alternatieve locatie en inrichting

"Na het onderzoeken van diverse locaties door het Utrechts Landschap voor het plaatsen van de Duitse munitiebunkers is de keuze gemaakt voor de huidige locatie op basis van onderstaande argumenten:

- De gekozen locatie betreft een origineel munitie opslagterrein dat door zowel de Duitsers als na de oorlog door de Amerikanen is gebruikt en heeft daarmee ook een cultuurhistorische waarde. Het plaatsen van de Duitse munitiebunkers op dit terrein versterkt de cultuurhistorische waarde van beide onderdelen ieder met hun eigen verhaal;*
- Een tweede argument is de ligging van een originele Duitse schietbaan in de nabijheid van het munitie terrein;*
- Door het samenbrengen in de directe omgeving van deze en andere onderdelen van door de Duitse bezetter in de tweede Wereldoorlog aangelegde terreinen en elementen ontstaat er een verhaal welke een essentieel onderdeel vormt van en in onze geschiedenis. Dit verhaal heeft een grote educatieve waarde waarbij de locatie deze ondersteunt en de beleving nog realistischer maakt;*
- Het veld grenst aan een wandelpad en is onderdeel van een route welke vrij toegankelijk is maar ook onderdeel uitmaakt van een excursie onder begeleiding van een gids. De locatie ligt niet aan een hoofdpad maar aan een zijpad. Hierdoor vallen de Duitse bunkers minder op hetgeen beter past omdat het om verplaatste bunkers gaat.*
- De beoogde locatie biedt voldoende ruimte om de beide munitiebunkers te plaatsen.*
- Een locatie welke historisch gezien ook zou passen omdat deze locatie relatief dicht bij de oorspronkelijke locatie van de Duitse bunkers is gelegen, ligt buiten het zicht van de bezoekers en is ook niet bereikbaar via wandelpaden. Door de bunkers hier te plaatsen wordt voorbij gegaan aan de wens om het verhaal van de Tweede Wereldoorlog op de Vliegbasis aan bezoekers inzichtelijk te maken.*
- Overige alternatieve locaties betreffen gelijksoortige locaties als de gekozen locatie en zijn als het om de natuurwaarde gaat daarmee geen wezenlijk alternatief.*

De bunkers worden geplaatst op de hiervoor meest passende locatie op het terrein van park vliegbasis Soesterberg: het terrein heeft in het verleden dienstgedaan als munitieopslag. Het plaatsen van de bunkers op een andere locatie in het munitiepark zou naar verwachting vergelijkbare effecten op beschermde fauna opleveren omdat alternatieve voormalige munitie-opslaglocaties een vergelijkbare structuur en begroeiing hebben."

Alternatieve werkwijze

"Met behulp van de voorgestelde voorzorgsmaatregelen worden beschermde soorten zo goed mogelijk ontzien. Het doden of verwonden van dieren wordt voorkomen of blijft tot een minimum beperkt. Er is geen werkwijze die zorgt voor (nog) minder schade."

Alternatieve planning

"Het gekozen moment is het meest geschikt om de werkzaamheden uit te kunnen voeren, omdat deze periode valt buiten de kwetsbare voortplantings- en overwinteringsperiode van de aangetroffen diersoorten."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Zandhagedis

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de zandhagedis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b en onder 3, van de wet: "in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"Door het verplaatsen van de munitiebunkers uit de tweede wereldoorlog wordt geborgd dat deze historisch waardevolle objecten voor de toekomst behouden blijven. Daarnaast wordt ervoor gezorgd dat deze voor het publiek beleefbaar blijven. Ze worden opgenomen in een vaste looproute zodat het publiek kennis kan nemen van de munitiebunkers en hun nut en doel in de tweede wereldoorlog.

Met het project wordt invulling gegeven aan provinciaal beleid op het gebied van het behoud van cultuurhistorie. De provincie Utrecht gaat in de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 in op het militaire erfgoed op de Utrechtse Heuvelrug, op en rond de voormalige Vliegbasis Soesterberg. Voor de gebiedsontwikkeling ter plekke is een belangrijke opgave het behouden en waar mogelijk beter publiekstoegankelijk en behouden van de uiteenlopende cultuurhistorische waardevolle defensiestructuren die in dit gebied aanwezig zijn (van de Franse tijd tot en met de Koude Oorlog). Deze vormen tevens een belangrijke inspiratiebron voor de transformatieopgave van dit gebied.

Ook sluit het project aan bij de beleidsdoelen van het Cultuur- en Erfgoedprogramma Provincie Utrecht 2020 – 2023. Wat betreft het militair erfgoed wordt er ingezet op alle onderdelen van beleidsdoel B, Behouden, benutten en beleven van cultureel erfgoed (Van Duijn, 2020):

- 1. De kwaliteit van de leefomgeving versterken met cultuur en erfgoed, zodat mensen zich hier thuis voelen.*
- 2. Monumenten duurzaam restaureren en gebruiken om ze voor toekomstige generaties te behouden.*
- 3. Utrechts erfgoed beheren en bekend maken als bron van kennis en verhalen voor een breed en divers publiek."*

Uit de Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028 van 19 januari 2017 is inderdaad gebleken dat er sprake is van het belang van het behoud van militair erfgoed en de cultuurhistorische waarde in de provincie.

Hazelworm

Voor de hazelworm heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.10, tweede lid, onder a van de wet: "In het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U geeft hierover het volgende aan:

"Het plaatsen van de bunkers op het munitiepark van Park Vliegbasis Soesterberg, inclusief het daaropvolgende gebruik als educatief object, beschouwen we als een nieuwe ruimtelijke inrichting en ontwikkeling van het terrein. Op de huidige plaats van de bunkers vinden eveneens ruimtelijke ontwikkelingen plaats zoals verkoop van gronden en nieuwbouw, die aanleiding geven tot het verplaatsen van de bunkers."

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk redenen van sociale of economische aard, en in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden. Het belang om ontheffing te verlenen voor de zandhagedis (redenen van sociale of economische aard) en het belang om ontheffing te verlenen voor de hazelworm (in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden) zijn goed beschreven en voldoen daarmee aan de voorwaarden, het hebben van een geldig wettelijk belang, om ontheffing te verlenen. In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Zandhagedis

Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied totaal twee zandhagedissen aangetroffen op de zuidhelling van de noordelijke grondwal en in het centrale vlakke deel van het terrein binnen de grondwallen. Op basis hiervan wordt ingeschat dat in het projectgebied niet meer dan enkele zandhagedissen verblijven. Het projectgebied vormt geschikt foerageergebied van zandhagedissen. Kale gedeeltes van de hellingen (met name de zuidhellingen) van de grondwallen rond het projectgebied worden gebruikt als opwarmplek. Verblijfplaatsen kunnen zich bevinden in muizenholen en andere holtes in de grondwallen rond het projectgebied en centraal in het terrein onder de graszode/kruidenvegetatie. Het terrein wordt beschouwd als voortplantingsplaats en rustplaats inclusief de daarbij horende essentiële functionele leefomgeving.

Hazelworm

Tijdens het aanvullend onderzoek zijn in het plangebied totaal vier hazelwormen aangetroffen aan de voet van de hellingen van de grondwallen rond het projectgebied en in het centrale vlakke deel van het terrein binnen de grondwallen. Het projectgebied vormt foerageergebied van hazelwormen. De grondwallen rond het terrein zijn grotendeels begroeid met dichte vegetatie van kruiden, varens en braamstruweel, welke dekking bieden. Het centrale vlakke deel is begroeid met een dichte kruidenvegetatie met een moslaag en her en der dood hout waar hazelwormen onder kunnen kruipen. Zowel in de grondwallen als centraal in het terrein zijn grotere en kleinere holen aanwezig die door hazelwormen als rustplaats, voortplantingsplaats en winterverblijfplaats kunnen worden gebruikt. Het terrein wordt op basis van de beoordeling van het habitat en de waarnemingen die zijn verricht beschouwd als voortplantingsplaats en rustplaats inclusief de daarbij horende essentiële functionele leefomgeving.

Een kaart van het leefgebied en de locatie van de aangetroffen zandhagedissen en hazelwormen is opgenomen in bijlage 3 van dit besluit.

Staat van instandhouding

Zandhagedis

De landelijke staat van instandhouding van de zandhagedis wordt als gunstig beoordeeld (Van Norren et al., 2019).

Park vliegbasis Soesterberg is onderdeel van de Utrechtse Heuvelrug. Op de Utrechtse heuvelrug bevindt zich het leeuwendeel van de populatie zandhagedissen in de provincie Utrecht. De soort is gebonden aan de hogere zandgronden en komt met name voor op structuurrijke heideterreinen en kapvlaktes. Op de Utrechtse Heuvelrug zijn de afgelopen jaren heideherstel- en kapprojecten uitgevoerd waardoor het leefgebied van zandhagedis zich uitbreidt, bijvoorbeeld ter plaatse van landgoed Den Treek en de Leusderheide. Ook zijn diverse ontsnipperingsmaatregelen uitgevoerd waardoor er mogelijkheden voor populatie-uitwisseling ontstaan. De laatste twintig jaar gaat de soort landelijk vooruit: zowel het verspreidingsgebied als de populatie-omvang is toegenomen. Daar staat tegenover dat er sprake is van vergrassing van heideterreinen door stikstofdepositie en ook vormt de aanleg van fiets- en mountainbikpaden een potentiële bedreiging.

De regionale staat van instandhouding van zandhagedis wordt als matig ongunstig ingeschat gezien de volgende factoren:

- De regio herbergt een relatief kleine hoeveelheid geschikt habitat (provincie Utrecht, 2018), de hoeveelheid geschikt leefgebied wordt o.a. bedreigd door de effecten van stikstofuitstoot. Het behoud van voldoende habitat is afhankelijk van menselijk ingrijpen zoals heideherstel maatregelen of stikstofreductie;
- Leefgebied wordt bedreigd door verstoring en verkeersslachtoffers als gevolg van toenemende recreatiedruk: onder meer wandelaars, fietsers en mountainbikers.

De lokale staat van instandhouding van de zandhagedis in de omgeving van het projectgebied is naar verwachting gunstig gezien de aantallen zandhagedissen die in de omgeving zijn aangetroffen (NDFF, 2021; Van den Bijtel, 2018). Dat heeft vermoedelijk ook te maken met het gerichte natuurbeheer in het park Vliegbasis Soesterberg, waarbij nadrukkelijk aandacht aan reptielen wordt besteed.

Hazelworm

De meerjarige trend in de populatie-omvang van hazelworm in Nederland is licht toenemend. De laatste tien jaar is de populatiegrootte stabiel (Van Norren et al., 2019).

De Utrechtse heuvelrug is één van de kerngebieden van hazelwormen in Nederland. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt o.a. voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen. De meeste waarnemingen komen uit bos- en heideterreinen.

Op de Utrechtse Heuvelrug komen habitattypen waarin hazelworm voorkomt veelvuldig voor. De soort wordt er regelmatig waargenomen. Ook is sprake van een toenemende trend in aantallen. Ontsnipperingsmaatregelen die zijn

uitgevoerd op de Utrechtse Heuvelrug, zoals de bouw ecoduct Op Hees, dragen bij aan de verspreiding van de soort. Er is geen sprake van grootschalig habitatverlies in de regio.

De regionale staat van instandhouding van hazelworm wordt gezien de hoeveelheid van beschikbaar habitat in de regio en de toename in aantallen -evenals de landelijke staat van instandhouding- als gunstig beoordeeld.

De lokale staat van instandhouding van de hazelworm in de omgeving van het plangebied is naar verwachting gunstig gezien de aantallen hazelwormen die in de omgeving zijn aangetroffen (NDFF, 2021). Bij voorbereidingen voor de aanleg van de woonwijk Soesterberg Noord zijn in 2017 en de jaren hiervoor > 200 hazelwormen gevangen en verplaatst naar geschikte biotopen in de Middle East en het Sheltergebied van de vliegbasis (Van den Bijtel, 2018). De gunstige staat van instandhouding heeft vermoedelijk ook te maken met het gerichte natuurbeheer in het park Vliegbasis Soesterberg, waarbij nadrukkelijk aandacht aan reptielen wordt besteed.

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden zal het functionele leefgebied van de zandhagedis en hazelworm worden aangetast, en zullen vaste voortplantings- en rustplaatsen verloren gaan. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) maatregelen voorgesteld. Wij gaan akkoord met de voorgestelde maatregelen. De maatregelen zijn opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. Door de uitvoering van de maatregelen wordt het doden van de dieren zoveel mogelijk voorkomen door werende maatregelen uit te voeren. Na uitvoering van de werkzaamheden is het leefgebied weer grotendeels beschikbaar voor de beschermde soorten.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de zandhagedis en hazelworm in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikelen 3.8, eerste lid, en 3.10, tweede lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Ecogroen B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Soest.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecoloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecoloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn. Indien het voor dit specifieke project niet mogelijk is om de werkzaamheden twee weken voorafgaand aan de start hiervan te melden, moet contact worden opgenomen met de RUD Utrecht via handhaving-wnb@rudutrecht.nl of 030-7023300.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige² op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.

² Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 7 van het "Activiteitenplan plaatsen munitiebunkers Park vliegbasis Soesterberg" van 29 november 2021 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

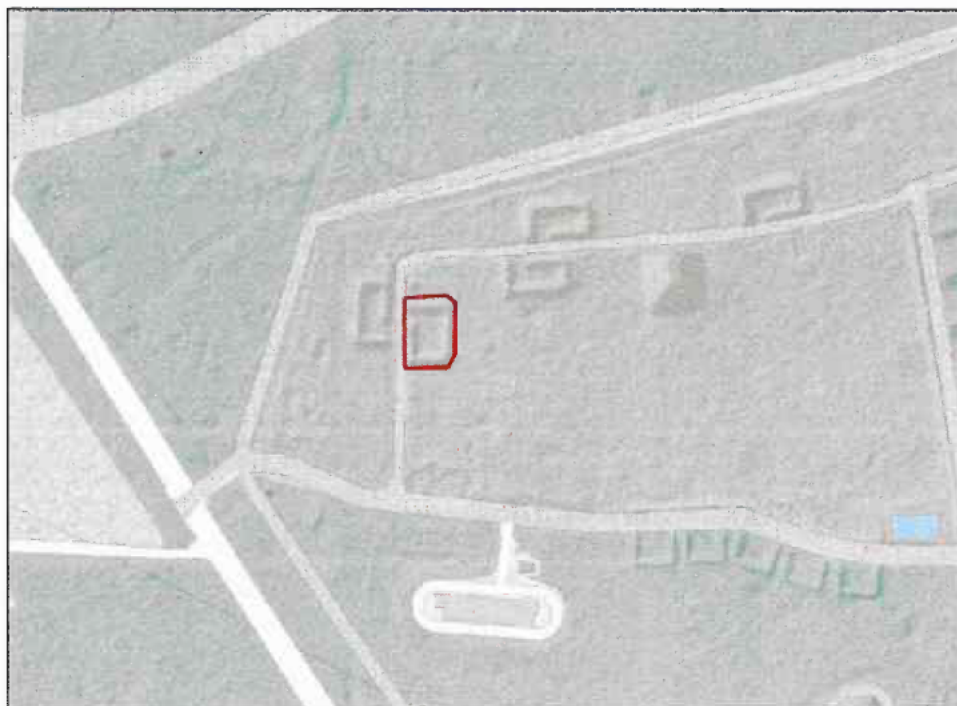
Na afloop van de werkzaamheden

11. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Kaart plangebied

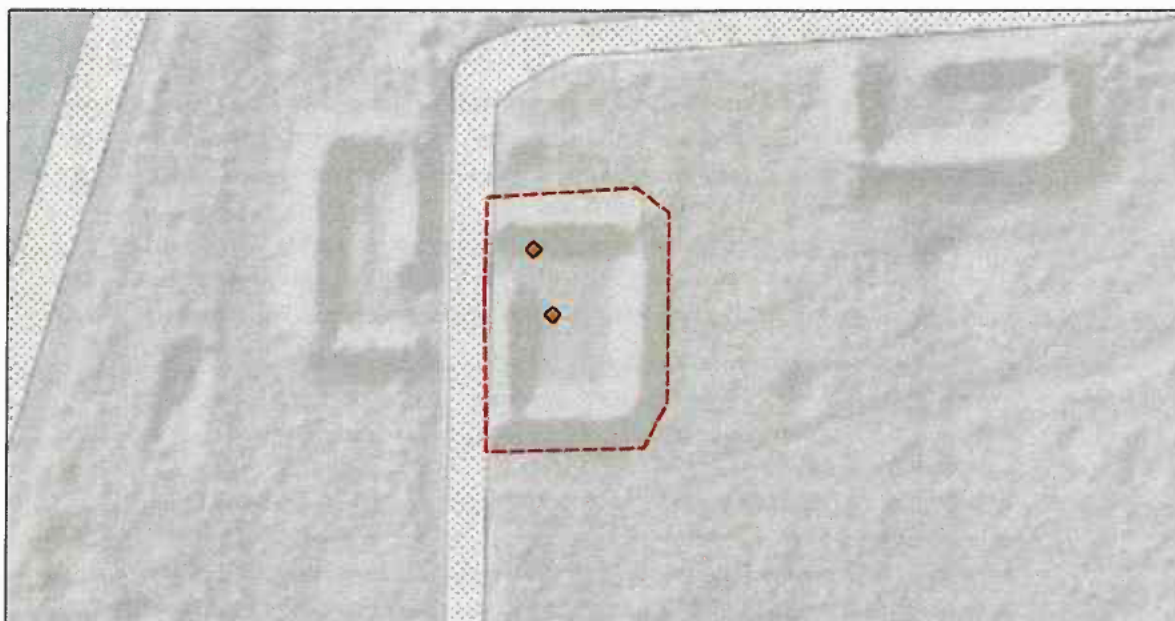
Figuur 1.1 Topografische kaart met indicatieve ligging van het projectgebied (binnen rode cirkel). Bron achtergrond: PDON.

Figuur 1.2 Topografische kaart met het projectgebied (binnen rode lijn) gelegen binnen het munitiepark van Park Vliegbasis Soesterberg. Bron achtergrond: PDOK.

(bron: "Activiteitenplan plaatsen munitiebunkers Park vliegbasis Soesterberg" door Eco Groen van 29 november 2021)

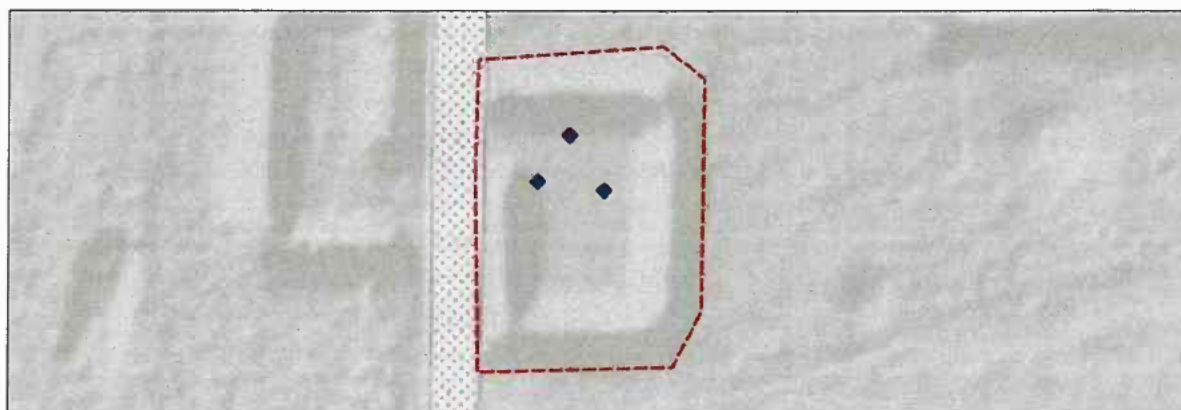
Bijlage 3: Kaart leefgebied

Figuur 4.1 Locatie waarnemingen zandhagedis (oranje ruit) op zuidelijke helling van grondwal en centraal in projectgebied.

Bron achtergrond: PDOK.

"Tijdens het eerste veldbezoek (quickscanbezoek, 17 juni 2021) is een mannelijke adulte zandhagedis waargenomen in het projectgebied op een zandige plek op de zuidhelling van de noordelijke grondwal. Tijdens het aanvullend onderzoek is tijdens de inspectieronde van 3 september 2021 een zandhagedis in het gras waargenomen in het centrale vlakke terrein (figuur 4.1). Tijdens de overige inspectierondes zijn geen zandhagedissen aangetroffen."

Figuur 4.2 Locatie waarnemingen hazelworm (blauwe ruit) onder herpetoplaten in het projectgebied. Bron achtergrond:

PDOK.

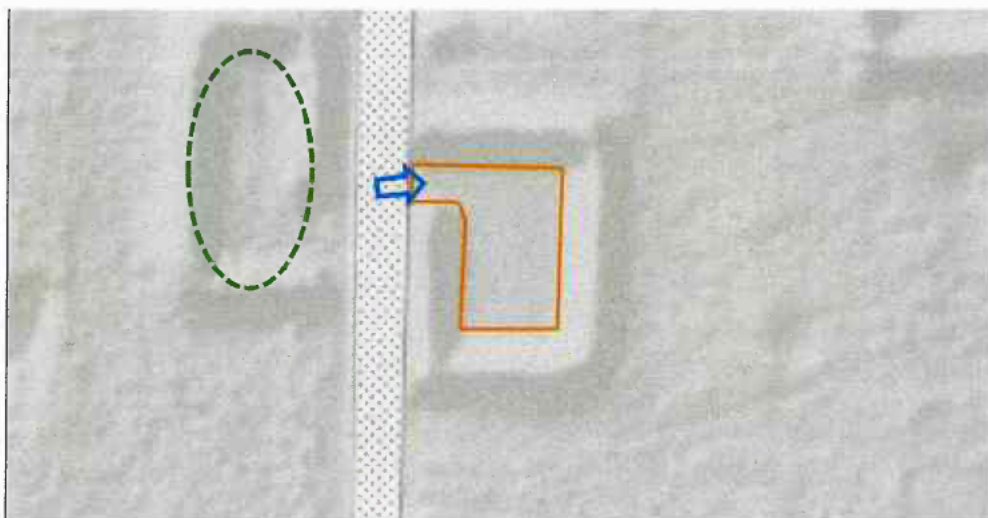
"Tijdens het aanvullend onderzoek zijn tijdens de inspectieronde van 3 september 2021 vier hazelwormen in het projectgebied aangetroffen (figuur 4.2), allen onder herpetoplaten. Twee exemplaren bevonden zich onder een plaat aan de voet van de noordelijke grondwal, één exemplaar onder een plaat aan de voet van de westelijke grondwal en één exemplaar onder een plaat centraal in het terrein."

(bron: "Activiteitenplan plaatsen munitiebunkers Park vliegbasis Soesterberg" door Eco Groen van 29 november 2021 bijlage 1 "Natuurtoets plaatsen munitiebunkers Park vliegbasis Soesterberg - Inventarisatie en beoordeling in het kader van natuurwetgeving" van 28 september 2021)

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

7.2 Voorzorgsmaatregelen

8. Voorafgaand aan de werkzaamheden worden te handhaven leefgebieden van zandhagedis en hazelworm op de grondwallen gemarkeerd door de ecologisch toezichthouder. Het is niet toegestaan om zich zonder uitdrukkelijke toestemming van de ecologisch toezichthouder te begeven in deze gemarkeerde kwetsbare gebieden.
9. Het te ontgraven vlakke terrein binnen de grondwallen wordt in de winterperiode 2021-2022 kort gemaaid met een bosmaaier (onderdeel van bestaand gebruik en beheer). In deze periode zijn in het bovengrondse deel van het terrein geen reptielen aanwezig. Bij het maaien wordt de bodem/moslaag niet geroerd om schade aan zich verschuilende reptielen voorkomen. Vrijkomende vegetatie wordt afgevoerd zodat een kale bodem zonder dekking ontstaat. Het terrein wordt hiermee onaantrekkelijk voor reptielen om zich op te houden, waardoor ze op zoek gaan naar alternatieve schuilplekken (o.a. te plaatsen vloertegels, zie punt 12);
10. In het vroege voorjaar (eind maart/ april 2022, nadat de ontheffing is verleend) wordt rond het af te graven terrein een reptielenscherm geplaatst (figuur 7.1) op aanwijzing van de ecologisch toezichthouder. Het scherm bestaat uit glad, stevig plastic dat 10 centimeter is ingegraven en minimaal 40 centimeter boven de grond uitkomt en langs paaltjes wordt gespannen. Gemarkeerde zones blijven hierbij gehandhaafd en worden niet meer betreden of bereiden totdat vastgesteld is dat de dieren allemaal uit het gebied weg zijn;
11. In de hoeken van het scherm worden aan de binnenzijde grondwalleetjes aangelegd zodat binnen het scherm aanwezige fauna de kans krijgt het terrein te verlaten maar niet kan terugkeren.
12. Direct na het plaatsen van het scherm worden regelmatig verspreid over het terrein 15 vloertegels (donkere tapijttegels van 50 x 50 cm) aangebracht.
13. In de periode eind maart – begin april, wanneer in het terrein overwinterende reptielen uit hun winterslaap komen, worden de vloertegels bij gunstige (zonnige) weersomstandigheden dagelijks geïnspecteerd op zich verschuilende reptielen. Hierbij worden in het terrein/ onder de vloertegels aanwezige reptielen weggevangen. Gevangen dieren worden verplaatst naar het tegenovergelegen munitiedepot op enkele meters van het projectgebied (figuur 7.1), maar buiten het reptielenscherm. Dit munitiedepot bestaat uit soortgelijk biotoop als het huidige projectgebied.
14. Het wegvangen van reptielen gaat door, totdat tijdens twee controleronden met geschikte weersomstandigheden geen reptielen meer worden gevangen.
15. Het reptielenscherm blijft gehandhaafd tot en met de afronding van de werkzaamheden.

Figuur 7.1 Locatie rond het projectgebied te plaatsen reptielenscherm (oranje lijn) uitzetlocatie reptielen (indicatief, groene stippellijn) en toegang tot terrein (blauwe pijl). Bron achtergrond: PDOK.

7.3 Uitvoering werkzaamheden

16. De grondwerkzaamheden worden na het treffen van voorzorgsmaatregelen uitgevoerd in de periode medio augustus-september 2022, buiten de broedperiode van vogels.
17. Bij het uitvoeren van het grondwerk en het plaatsen van de bunkers wordt een tijdelijke opening in het reptielenscherm aangebracht ter plaatse van de toegang tot het terrein (blauwe pijl). Deze wordt aan het einde van elke werkdag weer afgesloten zodat reptielen het terrein niet kunnen betreden. Na de werkzaamheden wordt het reptielenscherm verwijderd en afgevoerd zodat het projectgebied weer als leefgebied kan functioneren.
18. Om negatieve effecten op natuurwaarden zoveel mogelijk te voorkomen worden de werkzaamheden uitsluitend overdag uitgevoerd.

7.4 Effectiviteit maatregelen

Door de voorzorgsmaatregelen wordt het projectgebied op de meest diervriendelijke manier vrijgemaakt van reptielen en andere in het terrein aanwezige fauna. Door de juiste uitvoeringsperiode te hanteren worden negatieve effecten op broedvogels en andere fauna in de omgeving van het projectgebied tot een minimum beperkt. Na de uitvoering van de werkzaamheden kan het terrein voor een groot deel weer functioneren als leefgebied van reptielen (en overige fauna).

(bron: "Activiteitenplan plaatsen munitiebunkers Park vliegbasis Soesterberg" door Eco Groen van 29 november 2021)